

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/224/2020
Identifikačné číslo spisu:	1219201123
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1219201123.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ L.. A. U., bývajúcej v Q., Q. X, 2/ I... L. U., bývajúceho v Q., F. X, zastúpených spoločnosťou advocatus s.r.o., so sídlom v Bratislave, Palackého 12, IČO: 36 868 752, proti žalovaným 1/ Letisku M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a. s. (BTS), Letisko M. R. Štefánika, so sídlom v Bratislave, IČO: 35 884 916, 2/ Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody 6, IČO: 30 416 094, o žalobe na povolenie obnovy konania, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 21C/12/2019, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2019 sp. zn. 8Co/165/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) žalobu žalobcov 1/ a 2/, ktorou sa domáhali povolenia obnovy konania a znovu prejednania veci v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 52C/21/2007, odmietol.

1.1. Odmietnutie žaloby odôvodnil tým, že v zmysle § 413 ods. 1 písm. a/ CSP v spojení s § 403 ods. 1 CSP bola podaná oneskorene, konkrétne po uplynutí trojmesačnej subjektívnej lehoty, ktorá začala žalobcom plynúť odkedy sa žalobcovia mohli dozvedieť o dôvode obnovy, resp. ho mohli uplatniť. Konštatoval, že žaloba na obnovu konania bola na súd doručená dňa 1. marca 2019 a podľa úpravy založenej v príslušnom spise boli predmetné rozhodnutia, od ktorých žalobcovia odvodzujú nové skutočnosti zakladajúce dôvodnosť žaloby na obnovu konania, publikované na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR dňa 19. februára 2018. Uviedol, že pokiaľ žalobcovia tvrdili, že sa o týchto rozhodnutiach dozvedeli až dňa 14. februára 2019, tak toto tvrdenie je síce možné, avšak začiatok plynutia subjektívnej 3-mesačnej lehoty nemožno podľa jeho názoru výlučne viazať na moment, kedy sa žalobcovia naozaj o týchto rozhodnutiach (dôvodoch na obnovu konania) dozvedeli. Poukázal na to, že subjektívna lehota, je lehota, začiatok ktorej je stanovený subjektívnym okamihom, keď sa oprávnený subjekt mohol (vzhľadom na prihliadnutie na všetky okolnosti a pomery) dozvedieť o dôvode

obnovy konania, resp. subjektívnym momentom, od ktorého sa mohol dôvod obnovy konania uplatniť. Ak teda uvedené rozhodnutia, resp. dôvody boli publikované na príslušnom webe dňa 19. februára 2018, je podľa neho možné ustáliť, že subjektívnym okamihom - momentom, od ktorého sa mohol dôvod obnovy konania uplatniť je práve deň publikácie, resp. deň nasledujúci. Konštatoval tiež, že pokiaľ ide o tak pertraktovaný spor, keďže žalôb na určenie vlastníckych práv pod letiskom v Bratislave bolo podaných na daný súd prvej inštancie niekoľko, nie je možné pripustiť konštrukciu, že sa žalobcovia mohli subjektívne dozvedieť o týchto rozhodnutiach (dôvodoch) až dňa 14. februára 2019, kedy tieto boli už skoro rok zverejnené. Zdôraznil pritom, že preukázanie skutočnosti, že subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania bola zachovaná, zaťažuje toho, kto obnovu navrhuje. Žalobcovia túto základnú procesnú podmienku nespĺnili a žalobu podali oneskorene, teda po uplynutí subjektívnej 3-mesačnej lehoty, pričom nestačí iba vágne tvrdenie, že rozhodnutia sú dostupné na stránke súdu a tieto získali dňa 14. februára 2019, od ktorého dátumu odvodzujú začiatok plynutia subjektívnej lehoty na podanie predmetnej žaloby.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 29. novembra 2019 sp. zn. 8Co/165/2019 na odvolanie žalobcu uznesenie prvoinštančného súdu potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom 1/ a 2/ nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že po dôslednom posúdení všetkých relevantných okolností sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobu je potrebné považovať za podanú oneskorene. Uviedol tiež, že vychádzajúc z nesporného dňa podania žaloby 1. marca 2019 vyplýva, že na to, aby bolo žalobu možné považovať za podanú v lehote, by moment (okamih), kedy sa žalobcovia mohli dozvedieť o dôvodoch obnovy, resp. ich mohli uplatniť, musel nastať najneskôr dňa 1. decembra 2019 (§ 121 ods. 3 CSP). Zdôraznil, že zachovanie lehoty na podanie žaloby na obnovu konania je povinná preukázať strana sporu, ktorá sa obnovy konania domáha a neunesenie dôkazného bremena má za následok procesný neúspech tejto strany. Žalobcovia totiž nepreukázali, že o dôvodoch obnovy konania sa dozvedeli dňa 14. februára 2019 (ako tvrdia), resp. že sa o nich mohli dozvedieť alebo ich uplatniť práve v rámci 3-mesačnej lehoty predchádzajúcej podaniu žaloby. Neuádzajú ani žiadne bližšie okolnosti, za akých sa o týchto dôvodoch dozvedeli, obmedzili sa len na tvrdenie, že sa tak stalo dňa 14. februára 2019 a žalovaného 1/ prostredníctvom právneho zástupcu požiadali o rokovanie. Ako prílohu k odvolaniu priložili e-mail, odoslaný právnym zástupcom dňa 14. februára 2019 o 12:06 hod., so žiadosťou adresáta o termín stretnutia. Uvedený e-mail však nepreukazuje, kedy sa žalobcovia dozvedeli o dôvodoch obnovy konania, t. j. o existencii označených súdnych rozhodnutí, ani neobjasňuje moment odkedy sa o nich mohli dozvedieť, či ich uplatniť. K otázke ustálenia začiatku plynutia subjektívnej lehoty na podanie predmetnej žaloby skonštatoval, že z dôvodu dôkaznej núdze žalobcov, ktorí v žalobe nepreukázali a ani relevantným spôsobom neargumentovali včasnosť podania žaloby, je na mieste akceptovať, že týmto dňom je deň zverejnenia súdnych rozhodnutí ako deň rozhodný pre určenie momentu, kedy sa žalobcovia mohli dozvedieť o dôvodoch obnovy z nich vychádzajúcich. Logicky sa totiž práve sprístupnením rozhodnutí na internete vytvorila možnosť ich vyhľadania a oboznámenia sa s ich obsahom. Názor súdu prvej inštancie, že žalobcovia sa mohli dozvedieť o dôvodoch obnovy konania dňom zverejnenia rozhodnutí, resp. následným dňom, preto nemožno považovať za nesprávny, naopak možno ho považovať za dostatočne preukazujúci začiatok plynutia subjektívnej lehoty. Z uvedeného je potom zrejmé, že subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania žalobcom uplynula dňa 19. mája 2018, čím bola žaloba podaná oneskorene.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3.1. K zmätočnosťnej vade konania uviedli, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP zakladá nielen dôvodnosť dovolania, ale aj jeho prípustnosť. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je založená takým postupom súdu, ktorým súd rozhodol spor v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít alebo ak takejto niet, potom pokiaľ rozhodnutý spor kolide s legitímnym očakávaním spravodlivého rozhodovania. Právo na spravodlivý súdny proces im bolo odňaté tým, že súdy nižšej inštancie nesprávne posúdili žalobu na obnovu konania podanú ako oneskorene. Uviedli, že prvoinštančný súd kategoricky opomenul subjektívnosť okamihu začatia plynutia lehoty na podanie žaloby na obnovu konania, a odvolací súd túto vadu konania neodstránil. Zdôraznili, že pojem subjektívny je možné vnímať ako „v závislosti od svojej osobnej skúsenosti, vlastných myšlienok,

individuálnych charakterových znakov a subjektívneho vnímania okolitého sveta". Dvaja odlišný jednotlivci nemôžu subjektívne nadobudnúť vedomosť o tej istej skutočnosti, pokiaľ ich spoločne nespája rovnaký faktor, akým je čas, miesto, či spôsob vnímania. Subjektívnou je táto lehota z dôvodu toho, že začiatok jej plynutia určuje subjektívny okamih. Takýmto subjektívnym okamihom je možnosť dozvedieť sa, a je viazaný na jednotlivca a subjektívne schopnosti a možnosti dozvedieť sa. Tieto schopnosti a možnosti dozvedieť sa musia byť prísne posudzované z pohľadu subjektívneho kritéria. Nakoľko subjektívnosť je podstatou subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania, nemožno takúto subjektívnosť jednoducho odstrániť konštatovaním súdu, že žalobcovia sa mohli dozvedieť o dôvodoch na obnovu konania momentom, ktorý objektívne stanoví súd. Takýto postup je v zmysle základných zásad práva vylúčený a podľa ich názoru tiež svojvoľný a arbitrárny. Poukázali i na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo1/2018. Akcentovali, že k ich právnomu zastúpeniu v konaní o obnovu konania došlo udelením plnomocenstiev zo dňa 26. februára 2019 a právne zastúpenie v konaní vedenom pod sp. zn. 52C/31/2007, o obnovu ktorého žiadajú, bolo ukončené právoplatným rozhodnutím okresného a krajského súdu k 18. augustu 2016. Súdne rozhodnutia, ktoré predstavujú dôkazy a dôvod na obnovu konania, boli údajne v zmysle konštatovaní nižších súdov zverejnené ku dňu 19. februára 2018, t. j. v čase, kedy neboli právne zastúpení v riadnom súdnom konaní a sami nemajú právnické vzdelanie. Navyše ani nie je v ich časových možnostiach a fyzických schopnostiach predčítavať každé jedno rozhodnutie súdnej autority. O všetkých súvislostiach a právnych následkoch dôvodov na obnovu konania sa mohli dozvedieť až od svojho právneho zástupcu. Odvolací súd mal žalobcov vyzvať k doplneniu argumentácie ohľadom momentu preukázania nadobudnutia vedomosti dozvedieť sa (možnosti uplatniť dôvody pre obnovu konania), pokiaľ ju nepovažoval za dostatočnú. Závery oboch súdov, že momentom začatia plynutia ich možnosti uplatnenia dôvodov na obnovu konania, resp. možnosti sa dozvedieť o dôvodoch na obnovu konania je deň, ktorým boli právoplatné rozhodnutia zverejnené na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR, preto nie sú podľa ich názoru právne korektné. Podčiarkli, že zákonná právna úprava zverejňovania súdnych rozhodnutí obsiahnutá v zákone č. 757/2004 Z. z. Zákon o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nie je založená na princípe záväznosti zverejnených súdnych rozhodnutí pre tretie osoby a ani neobsahuje ustanovenia, ktoré by upravovali materiálnu publicitu takto zverejnených súdnych rozhodnutí, okrem rozhodnutí, ktoré sa zverejňujú v Obchodnom vestníku. V tejto súvislosti poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, publikované pod č. 46/2016, sp. zn. III. ÚS 431/2016 zo dňa 28. júna 2016, v ktorom ústavný súd posudzoval začiatok lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu a na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 285/2015 z 10. júna 2015, rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2Cob/123/2018 zo dňa 19. februára 2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/13/2018 zo dňa 29. októbra 2018 a ďalšie rozhodnutia prvoinštančných súdov, ktoré potvrdzujú ich tvrdenia v súvislosti so začiatkom plynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania. Majú za to, že odvolací súd mal povinnosť odôvodniť odklon od existujúcej totožnej, ale aj analogickej judikatúry, avšak toto odôvodnenie v rozhodnutí absentuje. Namietali i nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, keď ten iba popísal skutkový stav prípadu, odcitoval ustanovenia právneho predpisu a následne konštatoval, že z uvedených ustanovení „vyplýva“ určitý záver. Sú toho názoru, že právna argumentácia v odôvodnení rozhodnutia nie je logická a racionálna. Odôvodnenie rozhodnutia nepovažujú za vyčerpávajúce, aj z dôvodu, že nezahŕňa vysvetlenie pojmov „mohol uplatniť“ a „mohol dozvedieť“ v kontexte skutkových okolností a rovnako tak, ani neobsahuje zdôvodnenie ako boli zohľadnené právne normy relevantné pre prípad. Konkretizoval, že v bode 14 odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd rozporne uvádza začiatok plynutia lehoty na podanie žaloby.

3.2. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedli, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená právna otázka týkajúca sa posúdenia „začiatku plynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania, pokiaľ dôvodom na obnovu konania sú skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmet pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, pokiaľ žiadna právna úprava v SR nezakladá princíp záväznosti zverejnených súdnych rozhodnutí pre tretie osoby a ani neobsahuje ustanovenia, ktoré by upravovali materiálnu publicitu takto zverejnených súdnych rozhodnutí, okrem rozhodnutí, ktoré sa zverejňujú v Obchodnom vestníku, pričom dôvodom na obnovu konania nie je rozhodnutie zverejnené v Obchodnom vestníku, v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev, ani Úradnom vestníku Európskej

únie".

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť podľa § 448 CSP.

5. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že má za to, že nie sú splnené dôvody pre povolenie obnovy konania podľa § 397 CSP a navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 447 CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

9. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP je okrem iného aj možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

14. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl.

46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 191 a § 220 ods. 1 CSP, m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci/strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov/strán sporu (§ 1 CSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 CSP). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

15. Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj vtedy, keď popri jednoznačnom právnom závere dospeje bez akéhokoľvek vysvetlenia, či zdôvodnenia aj k inému právnomu záveru. Rovnako treba kvalifikovať aj situáciu, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/05 z 28. februára 2006).

16. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolatelia v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom namietali nesprávnosť posúdenia oneskorenosti podania žaloby na obnovu konania súdmi nižších inštancií a ich rozhodnutia považujú za nepreskúmateľné, až arbitrárne.

17. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich kompletizujúcu jednotu.

18. Z rozhodnutia prvoinštančného súdu pritom vyplýva: „...rozhodnutia, od ktorých žalobcovia odvodzujú nové skutočnosti zakladajúce dôvodnosť žaloby na obnovu konania, publikované dňa 19.02.2018. Pokiaľ žalobcovia tvrdili, že sa o týchto rozhodnutiach dozvedeli až dňa 14.02.2019, tak toto tvrdenie je síce možné, avšak viazanie začiatku plynutia subjektívnej 3 - mesačnej lehoty nemožno podľa názoru súdu výlučne viazať na tento moment - teda moment, kedy sa žalobcovia naozaj o týchto rozhodnutiach (dôvodoch na obnovu konania) dozvedeli. Subjektívna lehota, je lehota, začiatok ktorej je stanovený subjektívnym okamihom, keď sa oprávnený subjekt mohol (vzhľadom na prihlásenie na všetky okolnosti a pomery) dozvedieť o dôvode obnovy konania, resp. subjektívnym momentom, od ktorého sa mohol dôvod obnovy konania uplatniť. Ak teda uvedené rozhodnutia, resp. dôvody boli publikované na príslušnom webe dňa 19.02.2018 je možné ustáliť, že subjektívnym okamihom - momentom, od ktorého sa mohol dôvod obnovy konania uplatniť je práve deň 19.02.2018, resp. deň nasledujúci.“, rovnako ako: „Preukázanie skutočnosti, že subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania bola zachovaná, zaťažuje toho, kto obnovu navrhuje. Žalobcovia túto základnú procesnú podmienku nespĺnili a žalobu podali oneskorene, teda po uplynutí subjektívnej 3 - mesačnej lehoty, pričom nestačí iba vágne tvrdenie, že rozhodnutia sú dostupné na stránke súdu a tieto získali dňa 14.02.2019.“.

18.1. Z rozhodnutia odvolacieho súdu zase nasledovné závery: „Odvolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že zachovanie lehoty na podanie žaloby na obnovu konania je povinná preukázať strana sporu, ktorá sa obnovy konania domáha a neunesenie dôkazného bremena má za následok procesný neúspech tejto strany. Žalobcovia 1/ a 2/ však nepreukázali, ani v rámci odvolacieho konania, že o dôvodoch na obnovu konania sa dozvedeli dňa 14.02.2019 (ako tvrdia), resp. že sa o nich mohli dozvedieť alebo ich uplatniť v rámci 3-mesačnej lehoty predchádzajúcej podaniu žaloby. Neuvádzajú pritom ani žiadne bližšie okolnosti, za akých sa o týchto dôvodoch dozvedeli, keď sa obmedzili len na tvrdenie, že sa tak stalo dňa 14.02.2019 a žalovaného požiadali o rokovanie, ku ktorému v odvolacom konaní (ako prílohu k odvolaniu) priložili e-mail, odoslaný dňa 14.02.2019 o 12:06 hod., ktorým ich neskoršia právna zástupkyňa (podľa plnomocenstiev zo dňa 26.02.2019) požiadala o termín stretnutia vo veci nájmovej zmluvy žalobkyne 1/. Uvedený e-mail však nepreukazuje, kedy sa žalobcovia 1/ a 2/ dozvedeli o dôvodoch obnovy konania, resp. existencii označených súdnych rozhodnutí, ani neobjasňuje moment odkedy sa o nich mohli či ich uplatniť.“; „...za danej dôkaznej situácie, resp. dôkaznej núdze žalobcov 1/ a 2/, ktorý v žalobe nepreukázali ani relevantným spôsobom neargumentovali včasnosť podania žaloby, je na mieste deň zverejnenia súdnych rozhodnutí akceptovať ako rozhodný pre určenie momentu, kedy sa žalobcovia 1/ a 2/ mohli dozvedieť o dôvodoch obnovy z nich vychádzajúcich. Logicky sa totiž práve sprístupnením rozhodnutí na internete vytvorila možnosť ich vyhľadania a oboznámenia sa s ich obsahom. Preto bez ďalšieho nemožno považovať názor súdu prvej inštancie, že žalobcovia 1/ a 2/ sa mohli dozvedieť o dôvodoch obnovy konania dňom zverejnenia rozhodnutí, resp. následným dňom, za nesprávny a možno ho považovať za dostatočne preukazujúci začiatok plynutia subjektívnej lehoty.“

19. Z citácií z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov ako i z ich nosných dôvodov (pozri body 1.1. a 3.1.), je možné bez pochybností uzavrieť, že kľúčovým dôvodom zamietnutia žaloby na obnovu konania bolo nepreukázanie bez pochybností, že žalobcovia sa o dôvodoch obnovy konania dozvedeli dňa 14. februára 2019 (ako tvrdia), resp. že sa o nich mohli dozvedieť alebo ich uplatniť práve v rámci 3-mesačnej lehoty predchádzajúcej podaniu žaloby.

20. Žalobcovia v dovolaní ako určujúce namietajú, že žalobu podali včas, t. j. v rámci subjektívnej lehoty, ktorá im začala plynúť dňa 14. februára 2019, kedy sa dozvedeli o dôvodoch obnovy. Vysvetľovali v čom spočíva subjektívnosť okamihu začatia plynutia lehoty na podanie žaloby na obnovu konania, v tejto súvislosti poukazovali i na viaceré rozhodnutia ústavného súdu, najvyššieho súdu ako i ostatných všeobecných súdov, od ktorých právnych záverov v nich vyslovených sa podľa dovolateľov mali nižšie súdy pri rozhodovaní v danej veci odkloniť. Zdôraznili, že o všetkých súvislostiach a právnych následkoch dôvodov na obnovu konania sa mohli dozvedieť až od svojho právneho zástupcu a závery súdov, že momentom začatia plynutia možnosti uplatnenia dôvodov na obnovu konania, resp. možnosti sa dozvedieť o dôvodoch na obnovu konania je deň, ktorým boli nimi predložené právoplatné rozhodnutia ako dôvody obnovy konania zverejnené na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR, preto nie sú právne korektné.

21. Žalobcovia sa v dovolaní nijako nevyjadrujú k záveru nižších súdov o nepreukázaní rozhodných tvrdení o tom, že sa o dôvodoch obnovy konania dozvedeli práve v deň, od ktorého odvíjajú začiatok plynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby, ako primárneho dôvodu zamietnutia žaloby na obnovu konania. V tejto súvislosti len namietajú, že odvolací súd ich mal vyzvať k doplneniu argumentácie ohľadom momentu preukázania nadobudnutia vedomosti dozvedieť sa (možnosti uplatniť dôvody pre obnovu konania), pokiaľ ju nepovažoval za dostatočnú.

21.1. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejma), pretože ju

dovolať nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

21.2. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolatelia môžu urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnili v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohli, a tak poskytli príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť, čo v danom prípade splnené nebolo.

22. I keď v práve na spravodlivý proces je obsiahnutá i zásada „rovnosti zbraní“ v civilnom súdnom konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1 CSP), ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprimerané, t. j. aby každá zo strán sporu mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju, z pohľadu konania ako celku, podstatným spôsobom neznevýhodňujú vzhľadom k protistrane, ktorej cieľom je potom dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu, a ktorý všeobecný princíp rovnosti strán sporu je potom nutné premietnuť aj do realizácie dokazovania, či otázok dôkazného bremena v rovine konkrétneho súdneho sporu v zmysle zásad spravodlivého procesu, porušenie tohto princípu dovolateľa v dovolaní nenamietali.

23. Samotná skutočnosť, že k právnomu zastúpeniu žalobcov v konaní o obnovu konania došlo udelením plnomocenstiev zo dňa 26. februára 2019 a právne zastúpenie v konaní vedenom pod sp. zn. 52C/31/2007, o obnovu ktorého žiadajú, bolo ukončené právoplatným rozhodnutím okresného a krajského súdu k 18. augustu 2016, keď súdne rozhodnutia, ktoré predstavujú dôkazy a dôvod na obnovu konania, boli údajne v zmysle konštatovaní nižších súdov zverejnené ku dňu 19. februára 2018, t. j. v čase, kedy neboli právne zastúpení v riadnom súdnom konaní a oni sami nemajú právnické vzdelanie a v ich časových možnostiach a fyzických schopnostiach predčítavať si každé jedno rozhodnutie súdnej autority, preto o všetkých súvislostiach a právnych následkoch dôvodov na obnovu konania sa mohli dozvedieť až od svojho právneho zástupcu, podľa dovolacieho súdu nie je dostatočným podkladom pre zodpovedanie otázky, kedy sa žalobcovia o dôvode obnovy konania dozvedeli. Rovnako za nedostatočné posúdenie splnenia subjektívnej 3 - mesačnej lehoty nie je ani poukazovanie žalobcov, že keď sa o dôvode obnovy konania dozvedeli od právneho zástupcu, čo sa stalo dňa 14. februára 2019, žalovaného 1/ prostredníctvom právneho zástupcu požiadali o rokovanie. Súd totiž musí mať nad všetky pochybnosti preukázané dodržanie subjektívnej 3 - mesačnej lehoty na podanie žaloby na povolenie obnovy. V zmysle § 403 ods. 1 CSP totiž relevantné nie je to, kedy navrhovateľ obnovy na základe vysvetlenia alebo poučenia niekoho iného dospel k názoru, že určitá skutočnosť by mohla byť považovaná za dôvod pre obnovu konania; právne významné je, kedy sa ten, kto obnovu navrhuje, dozvedel buď o „novej“ skutočnosti alebo „novom“ dôkaze [i keď vtedy ešte prípadne ani nevedel (nebol poučený) o tom, že by mohlo ísť o dôvod pre obnovu konania].

24. Z týchto dôvodov dovolací súd (potom už bez možnosti zaoberania sa namietanými nesprávnosťami spôsobujúcimi podľa dovolateľov zmätočnosť vady podľa § 420 písm. f/ CSP, v rámci ktorých žalobcovia neprípustne namietali i nesprávne právne posúdenie), dospel k záveru o splnení zákonných podmienok na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ CSP.

25. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť dovolania i z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

26. Podľa § 421 ods. 2 CSP, ktorý je vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP osobitným ustanovením (lex specialis), ale dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.

27. V ustanovení § 357 písm. c/ CSP je uvedené uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí žaloby na

obnovu konania. Prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí žaloby na obnovu konania, je vzhľadom na uvedené vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. c/ CSP.

28. Najvyšší súd z uvedeného dôvodu procesne neprípustné dovolanie žalobcov odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP. Vzhľadom na dôvody, so zreteľom na ktoré bolo potrebné dovolanie odmietnuť, nemohol sa zaoberať otázkou, či rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.